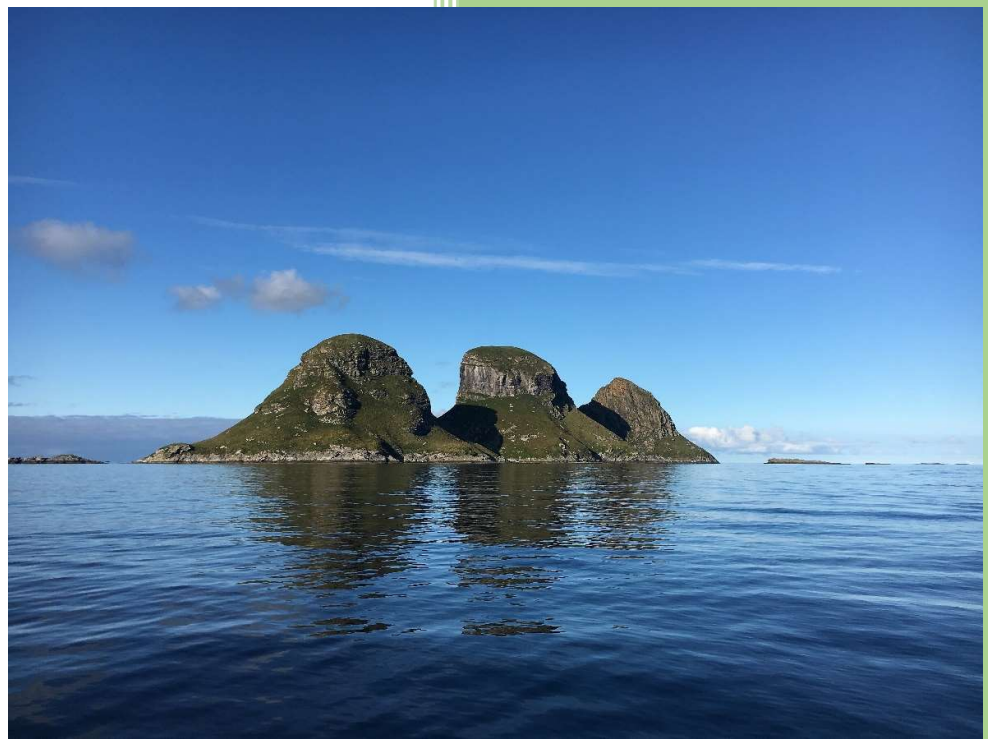

RØST KOMMUNE

PLANPROGRAM

KOMMUNEPLANENS
AREALDEL 2023 -2034

14. juni 2022
Rev 25. mai 2023

1 INNHOLD

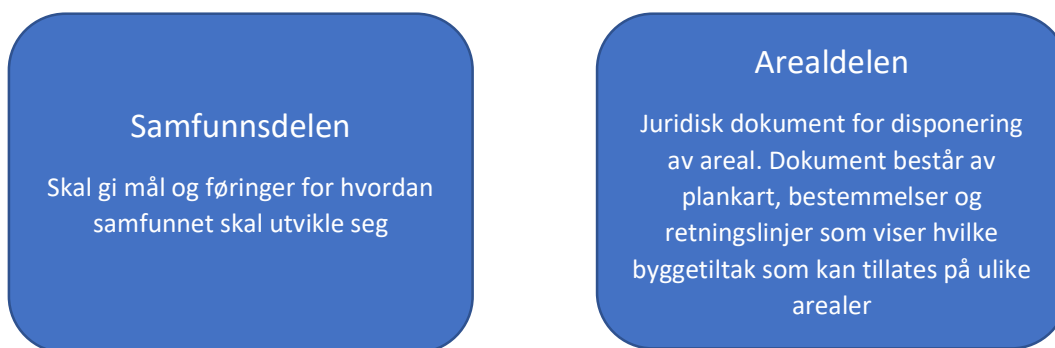
2	BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING	2
2.1	Formål	2
3	NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER.....	3
3.1	Nasjonale mål og føringer	3
4	Arealdel	4
4.1	Byggeområder	4
4.2	Samferdsel og teknisk infrastruktur.....	5
4.3	Fritid, folkehelse og friluftsområder	5
4.4	Masseuttak.....	5
4.5	Bruk og vern av sjø og vassdrag	5
4.6	Hensynssoner	5
4.7	LNFR-områder	6
4.8	Risiko og sårbarhetsanalyse	6
4.9	Konsekvensutredning.....	6
5	KYSTSONEPLAN	8
5.1	Formål med kystsoneplanen.....	8
5.2	Næringsliv og utvikling.....	8
5.3	Fareleder	8
6	PROSESS OG FREMDRIFT	9
6.1	Prosess	9
6.2	Medvirkning	9
6.2.1	Oppstartsmøte (kick-off).....	9
6.2.2	Folkemøte	9
6.2.3	Høring og offentlig ettersyn	9
6.2.4	Hjemmeside og Facebook.....	9
6.3	Framdriftsplan.....	10
7	KRITISKE SUKSESSFaktorER.....	11

2 BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING

Kommunal planstrategi for Røst kommune ble vedtatt av kommunestyret den 22. juni 2021. Det ble her gjort vedtak om at arbeidet med ny kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel, skulle igangsettes. Samfunnsdelen startet i 2021 og skal ferdigstilles i juni 2022, mens arealdelen skal ferdigstilles i 2023. Kystsoneplanen inngår i arbeidet med arealdelen.

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Den skal gi langsiktige mål og retningslinjer for hvilken utvikling man ønsker i kommunen. Eierskap og tilstrekkelig planforståelse hos politikere og administrasjonen er derfor viktig for å få et oversiktlig og forutsigbart plansystem. Tidligere vedtatt samfunnsdel gir føringer for arealdelen. Det innebærer at ønsket samfunnsutvikling skal være styrende for hvordan arealressursene brukes.

Kommuneplanen deles i to deler:

2.1 FORMÅL

Det er behov for å utarbeide et nytt enhetlig, overordnet planverk for Røst kommune. Samfunnsdelen er den overordnede planen i kommunens planhierarki og det ble vedtatt planprogram for samfunnsdelen i juni 2021. Arbeidet med samfunnsdelen pågår og det er planlagt sluttbehandling i juni 2022.

I samfunnsdelen vil man fastsette en langsiktig og overordnet arealstrategi i kommunen som vil danne grunnlaget for arealdelen.

Kommuneplanens arealdel består av plankart med tilhørende bestemmelser og en planbeskrivelse. Plankartet skal vise hovedtrekkene i arealbruken og de arealformålene og hensynssonene med tilhørende bestemmelser som fastlegges i planen. Alle arealer skal angis med arealformål, mens hensynssoner angis etter behov.

Kommuneplanens arealdel vil være et viktig styringsverktøy for kommunen de neste årene.

3 NASJONALE OG REGIONALE FØRINGER

3.1 NASJONALE MÅL OG FØRINGER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023.» Denne er vedtatt ved kongelig resolusjon den 14. mai 2019. De nasjonale forventningene består av en rekke punkter innenfor følgende fire hovedtema:

- Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling.
- Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet.
- Bærekraftig areal- og transportutvikling.
- Byer og tettsteder der det er godt og bo og leve.

Punktene innenfor hver av hovedtemaene er tilgjengelig på regjeringens nettside, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023¹ og er også gjengitt i den vedtatte planstrategien for Røst kommune.

Det er grunn til å trekke fram et av punktene spesielt og det er forventningen om at FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for regional og kommunal planlegging.

Figur 1: FN's bærekraftsmål

Målene er konkretisert gjennom lover, retningslinjer og veiledere. De gjeldende retningslinjene er:

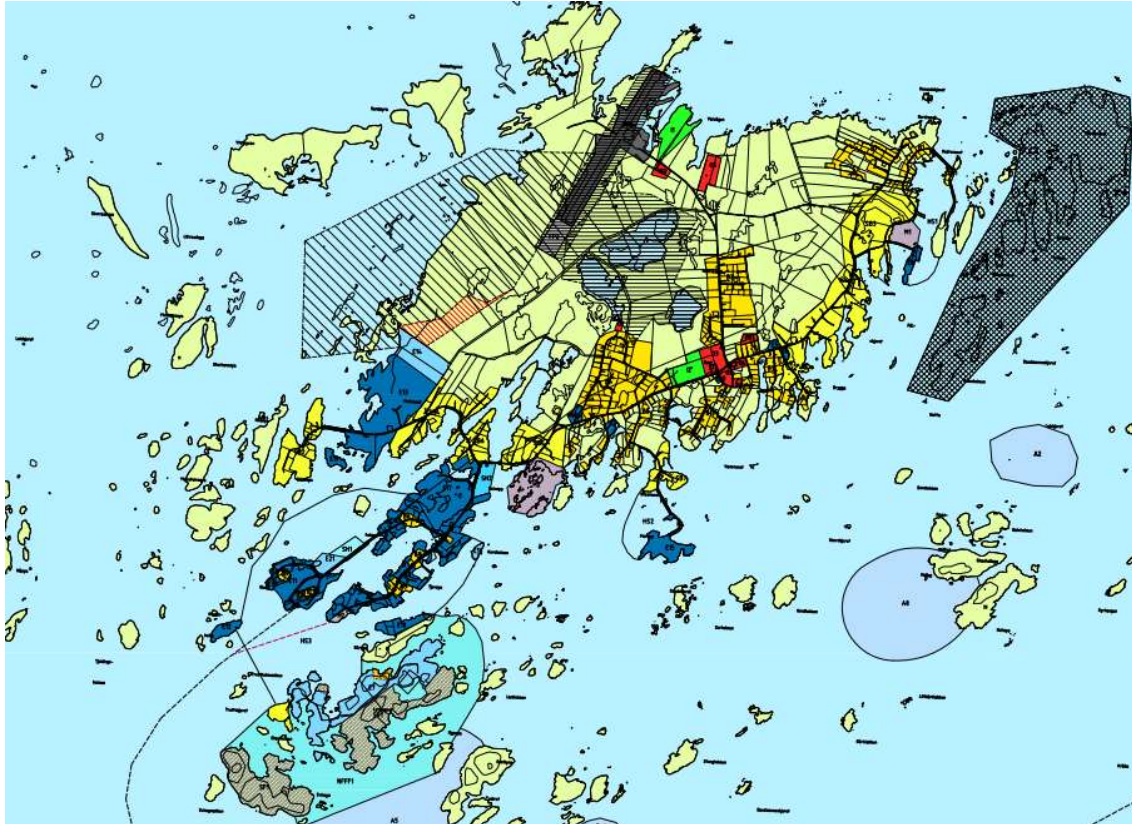
- ✓ Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018).
- ✓ Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014).
- ✓ Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2011).
- ✓ Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen (1995).
- ✓ Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994).
- ✓ Barnekonvensjonen (1991)

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging-20192023/id2645090/>

4 AREALDEL

Utarbeiding av ny arealdel er nødvendig da sist vedtatte arealplan ble godkjent i 2009. Det vil samtidig bli startet et arbeid med kystsonen, som innarbeides i arealdelen.

Ved utarbeidelse av arealdelen vil man følge veileder fra Kommunal- og distriktsdepartementet «Kommuneplanens areadel» av 2022.²

Utdrag fra gjeldende arealplan fra 2009

4.1 BYGGEOMRÅDER

Eksisterende byggeområder for boliger, fritidsboliger og næring vil opprettholdes, men det vurderes nye fremtidige områder.

Formål som er aktuelle er boligområder, industri, hjelleområder, områder for offentlig og privat tjenesteyting, samferdselsanlegg, idrettsanlegg, forretninger, overnatting, fritidsboliger, mm.

I dag har store arealer på land og i sjø vernestatus og strenge restriksjoner for bruk. Areal for samfunn og næringsvirksomhet er en knapphetsfaktor. Dette er utfordrende for kommunen som skal tilrettelegge for samfunnsutvikling.

Det må fremlegges et arealregnskap i forbindelse med videre planlegging, som viser behovet opp mot tilgjengelig areal.

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/135bf8fa9f264d7b86700a7711863578/no/pdfs/h-2481-b-kommuneplanens-arealdel.pdf>

Koblingen til Strategisk næringsplan 2019 – 2028 tas med i videre vurdering

Arealer til fritidsboliger holdes på et fortsatt lavt nivå.

4.2 SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

Dagens løsninger ønskes videreført og videreutviklet i tråd med endringer i samfunnet. Det må sikres arealer til veier, ferge, lufthavn. Videre skal arealer til innseiling og skjerming av havn inngå.

Eksempler på elementer som gjør at farvannet ikke lengre er rent er plassering av flytebrygger, moloer, merder, bøyer eller dumping av masse eller gjenstander i grunne områder med mer.

Eksisterende havneområder og småbåthavner må tas inn i kystsoneplanen og rammer for bruk settes. Behov for nye havneområder og småbåthavner må vurderes og utredes. Likeså areal til ankringsområder.

4.3 FRITID, FOLKEHELSE OG FRILUFTSOMRÅDER

Røst har store naturkvaliteter, kulturhistorie og friluftsmuligheter. Frilftsaktiviteter er ofte gjennom turløyper, i fjæra, holmer og fulgefjellene. Friluftsliv er en kilde til god folkehelse. Muligheten for å drive friluftsliv er for mange mennesker et viktig vurderingskriterium ved valg av bosted, og derfor bør friluftsområdene forvaltes på en god måte slik Røst kan fremstå som et attraktivt bosted.

4.4 MASSEUTTAK

Videreføring av masseuttak i fjæreamråder. Det er et fortsatt behov for masser til utbyggingsformål.

4.5 BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG

Det startes arbeid med kystsoneplanen hvor arealer i sjø inngår. Det skal beskrives områder for oppdrett, akvakultur, levende lagring, fiske, friluftsområder, naturområder etc.

Det bør vurderes tilrettelegging av småbåthavner og regler for flytekaier.

4.6 HENSYNSSONER

Hensynssoner angir hvilke spesielle hensyn som skal ivaretas når arealbruken som framgår av plankartet skal gjennomføres. Hensynssoner vises på plankartet og kan gå over flere arealformål. Hensynssoner kan både være rettslig bindende eller retningsgivende for de tiltakene som skal gjennomføres. Virkningen for den enkelte sonen framgår av loven og kan utfylles av bestemmelser og retningslinjer. De sonene som er bindende, stiller vilkår for gjennomføring av tiltak på samme måte som bestemmelser.

Eksempler på hensynssoner på Røst kan være sikring av nedslagsfelt for vannverk, hensynssoner rundt lufthavn,

4.7 LNFR-OMRÅDER

Kommuneplanens arealdel skal vise arealformål for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag. Dette er arealer der det kun er tillatt å oppføre bygninger eller iverksette tiltak som er nødvendige for drift av næringsmessig landbruk. Det vil si jordbruk, herunder gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag.

Plan- og bygningsloven § 11-7 nr. 5 bokstav b) åpner opp for å angi arealer der det tillates spredt bolig-, fritids- eller næringsbebyggelse mv. som ikke anses som en del av landbruk eller reindrift. Slike områder finnes i eksisterende arealplan og vurderes videreført til ny plan.

4.8 RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE

Det er viktig å sikre at samfunnssikkerheten i planområdet blir ivaretatt slik at framtidig bruk av området er trygg. Klimaendringer kan føre til høyere temperaturer, forhøyet havnivå og mer ekstremvær. Havnivåstigning i kombinasjon med stormflo kan være en utfordring for Røst i fremtiden. Dette må belyses gjennom planarbeidet og kanaliseres til ROS-analysen.

4.9 KONSEKVENsutREDNING

Konsekvensutredningen skal beskrive virkninger for nye tiltak. Det er satt opp en oversikt over hvilke tema som skal vurderes i tabellen under. Utredningen vil basere seg på informasjon fra allerede kjente undersøkelser og befaringer. Det er videre viktig at den samlede belastningen ved arealplanforslaget blir tilfredsstillende beskrevet, jfr naturmangfoldlovens § 10 og § 12, og forskrift om konsekvensutredninger kap. 5.

Tabell 1 Utredningstema

Tema og kilde	Vurdert
Miljø	
Naturmangfold kart.naturbase.no	I hvilken grad tiltaket påvirker regionale og nasjonalt viktige naturtyper, vilt og inngrepsfrie naturområder.
Kulturminner og kulturmiljø askeladden.ra.no og www.kulturminnesok.no	I hvilken grad tiltaket påvirker kulturminner og kulturmiljø. Kartlegge eventuelle samiske kulturminner.
Landskap	Nær- og fjernvirkninger av tiltak og konsekvenser av lokalisering for tilgrensende arealer.
Forurensning og støy	I hvilken grad tiltaket påvirker miljø og samfunn
Energi og klima	I hvilken grad tiltaket påvirker energibruken lokalt.

Samfunn	
Barn og unges oppvekstvilkår	Hvordan tiltaket vil påvirke hensynet til barn og unge og tilgang til lekeområder.
Folkehelse	I hvilken grad tiltaket ivaretar muligheter for friluftsliv og rekreasjon i nærområdet, direkte fra bolig og i områdene rundt tiltaket, samt i hvilken grad tiltaket medfører støy, støv og annen forurensning.
Samfunnssikkerhet	Hvordan tiltaket påvirker samfunnssikkerhet på bakgrunn av overordnet ROS-analyse. Fremtidig havnivåstigning med påfølgende stormflo og eventuelt bølgepåvirkning må utredes.
Infrastruktur	Hvordan tiltaket utnytter eksisterende infrastruktur og behov for ny.
Næringsliv og sysselsetting	I hvilken grad tiltaket påvirker lokalt næringsliv og sysselsetting, både i utbyggings- og driftsfase.

5 KYSTSONEPLAN

Ressursene i kystsonen har lange og sterke tradisjoner knyttet til høsting av fiskeressurser og ferdsel, men får også stadig større betydning for annet næringsliv og verdiskapning som f.eks. havbruk og reiseliv. Fokus på økologi, ulike former for vern, bærekraftig bruk og god sameksistens mellom brukerne er temaer som ofte melder seg i debatten om sjøareal. Kystzoneplan er en kommunal arealplan for sjøområder der kommunene bestemmer arealbruken, men der føringer fra nasjonalt og regionalt hold påvirker kommunenes og brukerens handlingsrom gjennom særlovgivning, forskrifter mm

5.1 FORMÅL MED KYSTSONEPLANEN

Formålet med en kystzoneplan for Røst er å utarbeide et kunnskapsbasert forvaltningsverktøy for kommunen. Gjennom planarbeidet skal det utvikles langsiktige rammer for bærekraftig arealbruk, forvaltning og verdiskapning i kystområdene. Gjennom planprosessen skal det legges opp til kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling mellom de involverte partene. Kystzoneplanen skal bli en juridisk bindende plan.

5.2 NÆRINGS LIV OG UTVIKLING

Kystfiske er bærebjelken for Røstsamfunnet og fiskerinæringen er avhengig av sjøareal for å drive sin virksomhet. Fiskeriinteressene omfatter i utgangspunktet havområdene rundt Røst, men også deler av kystsonen. Gjennom planprosessen vil det være viktig å finne avgrensningen mellom kystzone og havområder. Det må identifiseres ressursområdene for fiskerinæringen, og vurdere fiskeriinteressene opp imot andre interesser i områder med overlappende arealbruksbehov. For akvakulturnæringen er sjøareal fortsatt en nødvendig faktor for produksjonen. Tilgang på sjøareal er nødvendig for at næringen skal kunne få gode rammevilkår. Akvakultur kan i framtida også innbefatte matproduksjon av arter, eksempelvis tang og tare, sjøpølse mm. I planarbeidet må en vurdere hvilke former for havbruk som er aktuelle hvor i planområdet, og man må avveie havbruksnæringas arealbehov opp imot andre interesser.

Røst er har en økende tendens som turistmål, og det pågår i dag en del turistfiske i området rundt Røst. Planarbeidet må kartlegge næringas arealbehov og framtidig bruk av sjøareal.

5.3 FARELEDER

Planområdet trafikkeres i hovedsak av fiskebåter, passasjerbåter, fraktesbåter og fritidsbåter. I kystzoneplanen blir det viktig å klargjøre hvilke områder som skal avsettes til farleder og ferdsel. Det må avklares hvordan farledene skal fremstilles i plankartet, og at man får «rene farvann». Eksempler på elementer som gjør at farvannet ikke lengre er rent er plassering av flytebrygger, moloer, merder, bøyer eller utfylling i grunne områder med mer. Eksisterende havneområder og småbåthavner må tas inn i kystzoneplanen og rammer for bruk settes. Behov for nye havneområder og småbåthavner må vurderes og utredes. Likeså areal til ankringsområder og fortøyninger.

6 PROSESS OG FREMDRIFT

6.1 PROSESS

Prosesen vil følge anbefalingene fra nasjonale myndigheter. Nedenfor vises skisse fra regjeringens veileder.

Utdrag fra veilederen «Kommuneplanens arealdel»

6.2 MEDVIRKNING

Plan- og bygningsloven stiller krav til medvirkning i planprosesser, spesielt overfor grupper som antas å bli særlig berørt. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

6.2.1 Oppstartsmøte (kick-off)

Oppstartsmøte for sentrale aktører som kan ta tematikken videre i egen organisasjon og eget kontaktnett. Det meldes tilbake til kommunen.

6.2.2 Folkemøte

Åpent møte om arealdelen. Gjennomføres i form av verksted. Tanken er at mange allerede skal være kjent med planprosessen fra medvirkningen i punktet ovenfor. Det legges også opp til møter med næringsliv, ungdomsråd og andre grupper.

6.2.3 Høring og offentlig ettersyn

Lovpålagte høringer og offentlig ettersyn gjennomføres ved planoppstart og når planforslag er utarbeidet.

6.2.4 Hjemmeside og Facebook

Det er opprettet en egen web-side knyttet til planarbeidet med mulighet til innspill, spørreundersøkelser og aktiv deltakelse i aktuelle temaer. Kommunens hjemmeside vil også bli brukt til dialogport for innbyggerne i kommunen.

6.3 FRAMDRIFTSPPLAN

Arbeidet med kommuneplanen er allerede igangsatt og pågår for fullt. Det settes derfor opp følgende plan for det resterende arbeid:

1. fase samfunnsdel	Tid
Vedtak planstrategi og planprogram	22. juni 2021
Fremlegging av samfunnsdelen til kommunestyret	22. juni 2022
2. fase arealdel	Tid
Planprogram. Vedtak i formannskapet	6. april 2022
Frist for innspill til oppstart	7. juni 2022
Vedtak i kommunestyret – fastsetting av planprogram	22. juni 2022
Oppstartsmøte planarbeid	Mai 2023
Varsel om oppstart	Juni 2023
Innspillfase arealbruksendringer og medvirkningsmøter	Juli/september 2023
Utarbeidelse av planforslag	September 2023/mars 2024
Formannskapet – utlegging til offentlig ettersyn	Mars 2024
Utsendelse til høring og offentlig ettersyn	Mars/april 2024
Høringsfrist	Mai 2024
Formannskapet – behandling merknader	Mai 2024
Endelig vedtak i kommunestyret	Juni 2024

7 KRITISKE SUKSESSFAKTORER

- Politisk forankring: Vi er avhengig av at politikerne føler eierskap til planprosessen og den nye kommuneplanen. Prosessen er avhengig av at de er engasjert i arbeidet.
- Administrativ forankring: Vi er avhengig av at administrasjonen føler eierskap til planprosessen og den nye samfunnsdelen og arealdelen til kommuneplanen. Prosessen er avhengig av at de er engasjert i arbeidet.
- Medvirkning/involvering: Det er veldig viktig å få de riktige personene/gruppene i tale på riktig tidspunkt. Vi må skape engasjement og deltagelse blant befolkningen og de ulike interessegruppene slik at de bidrar til planarbeidet og utviklingen av Røst kommune.
- Tematisk avgrensning: Det er vesentlig å holde seg innenfor de prioriterte, strategiske valgene slik det går frem av planprogrammet.